

Tillsynsansvar

Riktlinjer för grundskola och fritidshem

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd	Beslutsinstans
Tillsynsansvar – Riktlinjer för grundskola och fritidshem	Riktlinje	2024-09-18 § 115	UKN
Dokumentansvarig	Diarienummer	Reviderad	Giltig till
Verksamhetschef grundskola	2024/111	--	--
Dokumentinformation	Riktlinjer gällande grundskolan och fritidshemmets tillsynsansvar		
Dokumentet gäller för	Markaryds kommun		

Innehåll

Skolans tillsynsansvar	4
Tillsynsansvar fritidshemmet.....	4
Tillsynsansvar under skoltid	4
Bad	5
Skolresor och utflykter	5
Tillsynsansvar vid övernattnig	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Tillsynsansvar vid arrangemang/aktiviteter anordnade på fritiden.....	6
Informationshantering.....	6
Information till personal	6
Information till vårdnadshavare	6
Information till elever	6
Källor	6

Skolan har tillsynsansvar för barn och elever inom skolans verksamhet. Dessa riktlinjer ger vägledning i hur du som arbetar inom grundskolan i Markaryds kommun skall tänka och förhålla dig till tillsynsansvaret.

Skolans tillsynsansvar

På Skolverkets hemsida går det att läsa följande om tillsynsansvaret (källa 1):

Det finns inga bestämmelser i skolans författningar om tillsynsansvaret för barn och elever. När ett barn är i förskolan, skolan eller fritidshemmet går tillsynsansvaret över från barnets vårdnadshavare till huvudmannen. Det framgår av praxis från Högsta domstolen samt beslut från Skolinspektionen och Justitieombudsmannen (JO).

Förskolan, skolan eller fritidshemmet måste se till att barnet

- får sina behov tillgodosedda
- inte skadas
- inte skadar något eller någon annan.

Skolan har ansvar för tillsyn av eleven under hela skoldagen. Det inkluderar raster, en viss tid före dagens första lektion och efter dagens sista lektion. Enligt Skolverket måste lokala förhållande viktas in i förhållande till hur långt tillsynsansvaret sträcker sig. Varje enhet måste därför själva justera regler för tillsynsansvaret utifrån dessa övergripande riktlinjer.

Ett exempel:

En buss med elever kommer till skolan varje dag 15 minuter före den första lektionen börjar. Skolan, enligt JO, anses ha tillsynsansvar för eleverna under den tiden (källa 3). Skolan måste skriva ner hur tillsynsansvaret tas tillvara.

Kravet på tillsyn varierar beroende på barnets ålder, mognad och övriga omständigheter. Det innebär i de flesta fall att ansvaret för tillsynen är större när det gäller barn som går i skolans lägre årskurser än för barn inom de högre årskursen (källa 2). Vid all verksamhet, såväl inne på enheten som utanför, ska det finnas tillräckligt många vuxna för att säkerställa tillsynen. Beroende på plats, aktivitet, åldersgrupp och mognad kan antalet vuxna variera. Om vårdnadshavare är med på någon aktivitet varken kan eller får hen ta över personalens ansvar under schemalagd tid. Inte heller får äldre elev uppmanas svara för uppsikten över yngre elever.

Tillsynsansvar fritidshemmet

Verksamheten ansvarar för barnet från det att barnet har tagits emot av personal vid lämning. Vårdnadshavare tar över ansvaret när barnet blir överlämnat av personal vid hämtning. Vid hämtning av annan person än vårdnadshavare ska vårdnadshavare godkänna den personen och meddela fritidshemmet, när barnet hämtas lämnar fritidshemmet över tillsynsansvaret. Vårdnadshavaren ska godkänna att barnet får lämna fritidshemmet under schemalagd tid för besök hos kamrat eller liknande. Om vårdnadshavare är med vid verksamhetens aktiviteter tar hen inte över personalens ansvar under barnets schemalagda tid.

Tillsynsansvar under skoltid

Skolan ansvarar för elevens tillsyn under hela skoldagen.

Ansvaret för eleven börjar efter att barnet har kommit till skolan - 10 min. före dagens första lektion och upphör 10 min. efter skoldagens slut. Varje skola ska upprätta tydliga rutiner för när tillsynsansvaret träder i kraft utifrån sina lokala förutsättningar, förslagsvis i skolans ordningsregler. Dessa rutiner skall göras kända för personal, elever och för vårdnadshavare.

För skolskjuts elever börjar ansvaret när eleven stiger av skolskjutsen på morgonen och slutar när eleven stiger på skolskjutsen efter skolan. (Se riktlinjer för skolskjuts)

Om kamrat-/er till skolskjutsberättigad elev medföljer i särskilt anordnad skolskjuts gäller samma ansvarsfrågor som om eleven är skjutsberättigad.

Vid oanmäld frånvaro skall skolan skyndsamt kontakta vårdnadshavare enligt huvudmannens riktlinjer gällande frånvaro.

Bad

Varje verksamhet beslutar själv om det förutom ordinära simundervisning skall ges möjlighet att genomföra badaktiviteter under skoltid. Om en enhet öppnar upp för möjlighet att genomföra badaktiviteter skall följande punkter bejakas i enlighet med Svenska Livräddningssällskapets vägledning "Bad i pedagogisk verksamhet":

- Vid all form av badning ska det finnas tillräckligt många vuxna för att säkerställa tillsynen. Alltid minst två ansvariga. Medföljande vuxna ska vara simkunniga.
- Minst en vuxen ska ha kompetens och förmåga att genomföra hjärt- och lungräddning (HLR) och grundläggande vattenlivräddning.
- Beroende på plats, aktivitet, åldersgrupp och mognad kan antalet vuxna variera. Svenska livräddningssällskapets vägledning är en vuxen per fem simkunniga barn och en vuxen per tre ej simkunniga barn.
- Endast välkända badplatser ska användas.
- Övriga vuxna uppehåller sig i anslutning till de badande för att snabbt kunna ingripa vid behov.
- Fritt badande vid utomhusbad får inte förekomma.
- Vid avbrott i badet för till exempel fika gör alla detta samtidigt.

Skolresor och utflykter

Vid skolresor och utflykter som skolan arrangerar har skolan tillsynsansvar. Skolverket skriver följande:

Under förutsättning att skolresan eller utflykten är en del av utbildningen har huvudmannen tillsyn vid skolresor och utflykter. (källa)

En skolresa eller utflykt skall ingå i en del av utbildningen för att tillsynsansvaret skall gälla. Vid en klassresa som enbart innebär nöja eller samkväm, är inte resan/utflykten en del av utbildningen och skolan har därmed inte ett tillsynsansvar. Följande skall bejakas inför skolresa/utflykt:

- Definiera syfte och mål med skolresan/utflykten. Se till att det är grundat i verksamhetens uppdrag/läroplan och är en del av utbildningen (bilaga 2)
- Göra en risk- och konsekvensanalys (se bilaga 1).
- Inför aktiviteten - lämna in till rektor syfte/mål samt risk- och konsekvensanalys för godkännande från rektor.

Tillsynsansvar vid arrangemang/aktiviteter anordnade på fritiden

Om elever själva, med eller utan hjälp av vårdnadshavare/andra vuxna på fritid ordnar en klassfest och bjuder in lärare/personal att vara med som gäster så har lärarna/personalen inget tillsynsansvar.

Om aktiviteter anordnas i skolans regi har skolan fortsatt tillsynsansvar. Exempelvis SkollIF och Afterschool. Alla arrangemang i skolans regi räknas som schemalagd tid och skolans ordningsregler gäller.

Informationshantering

Information till personal

Information gällande "Skolans tillsynsansvar" ska ges till all befintlig personal och succesivt till nyanställda vid anställningsintroduktion, samt till vikarier och praktikanter.

Information till vårdnadshavare

Informera skriftligen vårdnadshavare i god tid om aktivitet, plats, färd sätt, klädsel, särskild utrustning och eventuella restriktioner. (Se bilaga för checklista)

Begär eventuella tillstånd och information om elevers individuella behov och begränsningar ex specialkost/allergier och vårdnadshavares kontaktppgifter. Se bilaga 2.

Information till elever

Ansvarig för aktiviteten ska gå igenom gällande regler och anvisningar samt anslag och skyltar inför en aktivitet.

Källor

1. Tillsynsansvaret - Skolverket
2. 6 kapitlet 2 § föräldrabalken och NJA 1984 s. 764.
3. JO:s ämbetsberättelse 1977/78 sidan 344.
4. 2 kap. 1§ Skadeståndslagen: <https://lagen.nu/1972:207#K2>
5. 2 kap. 4§ Skadeståndslagen